

Қадимги юнон мифологияси (2-Қисм)

Қадимги юнон мифологияси (2- Қисм)

https://t.me/wikipediya_1

Нюкта ва Эребнинг болалари:

Эфир (Қадимги грекчадан - «тоғ Ҳавоси») - Қадимги юнон мифологиясида Ҳавонинг энг юқори Қисми (осмон) худоси. Эфир осмоннинг энг юқори Қисми сифатида- бу худолар нафас оладиган ва яшайдиган Ҳавонинг юқори (тоғли), энг енгил (нозик, сийрак), шаффоф ва ёрқин Қатлами, осмоннинг юқори Қатлами.

Эфир

Гемера (қадимги грекчадан - «кун») юнон мифологиясида кунни ифодаловчи кундуз маъбудаси.

Рим мифологиясида - Диес.

Акаси ва эри Эфир

Болалари - Уран, Гея, Тартар ва Таласса

Гемера

Эгизак ака-укалар Гипнос ва Танатос

Гипнос - қадимги юнон мифологиясида уйқунинг тимсоли, уйқу ва тушларнинг худоси, Нюкта ва Эребуснинг ўғли. Юнон ёзувчиси Гесиоднинг сўзларига кўра, Гипнос дунёнинг чеккасида яшайди. Гомернинг сўзларига кўра, у Лемнос оролида яшайди ва Зевснинг хабарчиси сифатида ишлаган. Қадимги юнон мифологияси маъбудаси Гера, Геркулесни таъқиб қилишида Зевс ҳалақит бермаслиги учун Гипнодан Зевсни ухлатишни сўрайди. Зевс бундан ғазабланади ва Гипносни жазоллашни ҳоҳлаганида бу йўлдан унинг онаси Нюкта Гипносни қутқариб

Қолган. Гипнос иккинчи марта ҳам Зевсни Геранинг илтимосига кўра трояликлар билан жангда Ғалаба Қозониш учун ухлатишини сўрайди ва бунинг эвазига Пасифеяни унга хотинликка беришга ваъда берган.

Фарзандлари - Морфей, Фобетор, Фантас.

Гипнос

Танатос , Танат, Фанат (қадимги грекчадан - «ўлим») - юнон мифологиясида ўлим тимсоли, Нюкта ва Эребнинг ўғли, Гипноснинг эгизак акаси. Дунёнинг чеккасида яшайди. Танатос ҳақида «Илиада» да маълумотлар келтирилган. Сизиф томонидан алданади. (занжирбанд Танатосни Арес қутқариб қолади). Танатос темир юракка эга ва бошқа худолар томонидан ёқтирилмаган. Танатос кўпинча ёш ўсмир, қанотлари бор кўлида машъала ёки қилич билан тасвирланган.

Ака-укалари - Гипнос, Харон, Онир

Боласи - Линк

Танатос

Моиралар:

Юнон мифологиясидаги тақдир маъбудалари. Гомернинг «Илиада» ва «Одиссея» шеърларида моиралар худога бўйсунмайдиган шахссиз зарурат сифатида тилга олинган. Дастлаб, ҳар бир инсоннинг ўз моираси борлигига ишонишган. Улардан энг кенг тарқалгани 3 опа-сингил моиралар.

Клото ёки **Клофо** (юнонча - «тўқувчи») ҳаёт ипини йигиради. Опа-сингил моираларнинг энг кичиги. Платон унга, оқ либосда, баланд стулда ўтирган, бошига гулчамбар қўйган, зарурият урчуғида ип йигираётган ва **ҳозирги кун ҳақида** куйлаётган деб тасвирлаган.

Лахесис ёки *Лакеса* (юнонча - «тақдир») Ҳаёт ипининг узунлигини ўлчайди ва тақдирни белгилайди. Она-сингил моираларнинг ўртанчаси. Платон унга, оқ либосда, баланд стулда ўтирган, бошига гулчамбар қўйган, зарурият урчуғида ип йиғираётган ва ўтмиш **Ҳақида** куйлаётган деб тасвирлаган.

Атропос ёки *Атропа* (юнонча - «муқаррар») Ҳаёт қачон тугашини Ҳал қилади. Она-сингил моираларнинг энг каттаси. Платон ўзининг «Давлат» диологида моираларга, Клото (**Ҳозирги**), Лахесис (**ўтмиш**) ва Атропос (**келажак**) дея таъриф бериб ўтади.

Рим мифологиясида она-сингил моиралар, **паркалар** деб аталиб, уларнинг таркиби **Нона** (Клото), **Децима** (Лахесис) ва **Морта** (Атропос) лардан иборат.

Моиралар

Мом (юнонча - «масхара Қилиш») Қадимги юнон мифологиясида масхара, тухмат, танқид худоси. Нюкта ва Эребуснинг ўғли, Гипноснинг акаси. Зевс Момнинг маслаҳатига кириб Троя урушига руҳсат беради, кейинчалик Олимпдан ҳайдалади.

MOM

Немезида ёки **Немесида** (Қадимги юнонча - «Қасос») - Қадимги юнон мифологиясида ижтимоий ва ахлоқий тартибни бузганлик учун жазоловчи Қанотли Қасос маъбудаси. Отаси Эреб ёки Океан, онаси Нюкта ёки Тефида. Болалари Телхинлар ва Соҳибжамол Елена.

Немезида

Эрис ёки **Эрида** (Қадимги юнонча - «кураш», «жанг», «тортишув», «адоват», «рақобат»,) Қадимги юнон мифологиясида келишмовчилик, тартибсизлик ва нифоқ маъбудаси. Пелея ва Фетидаларнинг тўйида «энг гўзалга» ёзуви бўлган олтин олмани ташлаб нифоқ кўтарган афсона билан машҳур,

Эрида

Эринии (Қадимги юнонча - «баджаҳл») Қадимги юнон мифологиясида қасос ва нафрат маъбудаси. Рим мифологиясида Фурии. Отаси Кронос ёки Скотос. Онаси - Эвонима

Эринии

Ата ёки Атэ, Ате (қадимги юнонча - «жсиноят», «муаммо», «бахтсизлик») - Қадимги юнон мифологиясида офатлар маъбудаси. Одамларнинг онги ва қалбини кўр қилиб, саросимага солиб, уларни жсиноятга ундайди. Бепарволик қилишга ундайди, натижада турли офатларга олиб келади. Нифоқ ва лаънатнинг ёвуз руҳи, унинг ягона машғулоти зарар этказишдир. Отаси - Зевс, Онаси - Эрида

Ата

Апата - қадимги юнон мифологиясида ёлҒончилик маъбудаси, Нюктанинг отасиз туҒилган Қизи. Зевсинг онгини эгаллаб олгани сабабли, Олимпдан ҳайдалган. Пандора Қутиси ҳақидаги афсонада Апата озодликка чиқарилган ёвуз руҳлардан биридир.

Апата

Лисса (Қадимги юнонча - «жиннилик», «итдек қутурган») - қадимги юнон мифологиясидаги мабуда, қутуриш ва телбалик тимсоли. Уран ва Нюктанинг қизи.

Лисса

Понт (Қадимги юнонча - «дарё») - Қадимги юнон мифологиясининг Қаҳрамони, ички денгиз худоси Гея ва Ураннинг ўғли. Болалари - Нерей, Тавмант, Форкий, Кето, Еврибия, Тельхинлар, Галия, Лик, Дамон, Кефисс, Адмето, Эгеон ва Кефей.

ПОНТ

Кето - юнон мифологиясидаги маъбуда, унинг номи «китос» (Қадимги юнонча - «денгиз йиртқичи») сўздан келиб чиққан бўлиб, русча «кит» сўзи ҳам шундан келиб чиққан. Понт ва Геянинг қизи, Эри - Форкий. Кетонинг ташқи кўриниши турли афсоналарда турлича тасвирланган. Баъзиларида у гўзал аёл (Гесиоднинг фикрича «ёноқлари гўзал»), баъзиларида у денгиз даҳшатларини ўзида мужассам этган ва туғилишдан бери хунук кампир кўринишида. Кето чуқур денгиз маъбудаси, шунингдек, бу чуқурликларда яшайдиган йиртқич ҳайвонлар билан озиқланади. Афсоналарнинг баъзи версияларида Кетонинг ўзи ҳам чуқурлик йиртқич ҳайвони эди.

***Нерей** - қадимги юнон мифологиясидаги сокин денгиз худоси, Энг севимли ва Ҳурматли худоларидан бири. Меҳрибон, доно, адолатли чол, сокин денгиз тимсоли, денгизчиларга хавфсиз саёҳатни таъминлайди. Отаси - Понт. Онаси - Гея ёки Тефида, Хотини - Дорида,*

Нерей

Тавмант - қадимги юнон мифологиясида денгиз мўъжизалари худоси, сув ости деви, Гея ва Понтнинг боласи, Хотини - Электра.

Тавмант

Форкий, Форкис, Форк қадимги юнон мифологиясида хтоник денгиз худоси, бўронли денгиз худоси, мўъжизалар худоси. Гея ва Понтнинг боласи. Хотини - Кето. У хотини Кето билан биргаликда барча денгиз бўронлари ва даҳшатларини бошқариб, денгиз йиртқич ҳайвонларини келтириб чиқарадилар.

Форкий

Еврибия (қадимги юнонча «кенг» ва «куч» сўзлари қўшилишидан ҳосил бўлган) - қадимги юнон мифологиясида денгиз худоси, денгиз қудрати тимсоли, Гея ва Понтнинг қизи. Эврибиянинг ака-ука ва опа-сингиллари - Нерей, Тавмант, Форкий ва Кето денгиз худолари. Эврибия уларнинг энг кичиги ва унинг қалбида темир жон бор эди.

PDF's generated at: Tue Apr 11 2023 10:04:36
GMT+0000 (Coordinated Universal Time)

Source: <https://telegra.ph/%D2%9Aadimgi-yunon-mifologiyasi-2-%D2%9Bism-03-23>